

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem ve věci

žalobce: **M. F.**
zastoupeného E. J.
bytem tamtéž

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky**
se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 4. 6. 2019 č. j. MPSV-2019/111211-923, sp. zn. SZ/MPSV-2018/226712-923, o nároku na příspěvek na péči,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

1. Rozhodnutím ze dne 4. 6. 2019 č. j. MPSV-2019/111211-923, sp. zn. SZ/MPSV-2018/226712-923 žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě ze dne 19. 10. 2018, č.j. 144852/2018/HAV, jímž byl žalobci přiznán příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od července 2018. Žalovaný své rozhodnutí opřel o posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „PK MPSV ČR“) ze dne 21. 5. 2019, podle něhož se žalobce považuje za osobu starší 18 let věku závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost).
2. Proti uvedenému rozhodnutí podala zástupkyně žalobce včasnou žalobu, ve které namítala, že posudkový lékař učinil závěr o I. stupni závislosti žalobce, aniž by podrobněji zkoumal jeho zdravotní stav. Na jednání nebyli přizváni ani žalobce ani jeho zmocněnkyně, proto si nemohl učinit odpovídající představu o jeho zdravotním stavu. Žalobce trpí těžkou percepční nedoslýchavostí pravého ucha a úplnou hluchotou levého ucha a středně těžkou mentální retardací, což mu znemožňuje zvládat základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost. Žalobce není schopen samostatného života, je finančně negramotný, lehce využitelný ostatními a sociálně nezdatný. Jedná se u něj o setrvalý stav, poruchy zdraví, pro kterou je odkázán na asistenci zdravé osoby. Podle žalobce bylo napadené rozhodnutí vydáno na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, a proto se žalobce domáhal jeho zrušení.
3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
4. Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2019 č. j. MPSV-2019/111211-923, sp. zn. SZ/MPSV-2018/226712-923 a z připojeného správního spisu žalovaného téže spisové značky, jakož i ze správního spisu Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ostravě č.j. 101720/2018/HAV, sp. zn. UP/44936/2018/SS a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době vydání rozhodnutí žalovaného (ust. § 75 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1, 2 s. ř. s.).
5. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících ze správního spisu správního orgánu I. stupně vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobce podal žádost o příspěvek na péči dne 23. 7. 2018. Dne 1. 8. 2018 bylo v místě bydliště žalobce provedeno sociální šetření. V záznamu o tomto sociálním šetření se mimo jiné uvádí, že žalobce správně uvedl své jméno, datum narození, avšak podle sdělení jeho švagrové nezná hodnotu věcí a peněz. V bytě se orientuje a ví, kde co je. Mimo byt se pohybuje pouze v doprovodu. Žalobce je schopen komunikace, ale neslyší a musí se hodně křičet. Je schopen podpisu, avšak není jisté, zda rozumí tomu, co podepsal. Žalobce je mobilní. Co se týče hygieny, provádí ji na

pokyn bratra, který mu říká, co má dělat. Je schopen si pustit vodu, umýt si ruce, obličej, sám vstoupí do vany a sprchuje se. Sám se také oholí, avšak musí k tomu dostat pokyn. Je schopen dojít na toaletu a vykonat potřebu. Je mu nutno říkat, co má dělat; sám si provede následnou očistu. Stravování mu zajišťuje švagrová, je schopen se sám najíst a napít, potraviny a nápoje rozlišuje. Používá převážně lžíci. K oblékání a obouvání mu musí švagrová vše nachystat a podat do ruky. Chodil by pořád ve stejném oblečení a sám by si ho nevyměnil. Byl schopen oblečení rozlišit, avšak nevybere si ho s ohledem na počasí. Rozliší rub a líc a zapne si zipy i knoflíky. Podle sdělení švagrové nyní neužívá žádné léky a čekají na vyjádření nové lékařky v Havířově. Podle posudku lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná ze dne 25. 9. 2018 se jedná u žalobce o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou je lehká až středně těžká mentální retardace a těžká nedoslýchavost. Podle tohoto posudku žalobce potřebuje z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc při základních životních potřebách oblékání, obouvání, osobní aktivity a péče o domácnost. Celkem tedy nezvládá tři základní životní potřeby a považuje se za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. Dne 19. 10. 2018 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, jímž žalobci přiznal příspěvek na péči 880 Kč měsíčně od července 2018. Toto rozhodnutí napadla zmocněnkyně žalobce odvoláním, v němž kromě uznaných základních životních potřeb jako nezvládaných namítala další nezvládané základní životní potřeby žalobcem a to orientace, komunikace, tělesná hygiena a osobní aktivity.

6. Z obsahu správního spisu žalovaného krajský soud zjistil, že jeho součástí je posudek PK MPSV ČR ze dne 21. 5. 2019. V posudku je uvedeno, že při jeho vypracování vycházela posudková komise ze zdravotní dokumentace praktické ošetřující lékařky žalobce MUDr. D. K., z lékařských nálezů MUDr. E. M., Ph.D., ORL ze dne 26. 3. 2019, MUDr. J. P. neurologie ze dne 5. 2. 2018, MUDr. L. P. neurologie ze dne 1. 2. 2019, ze sociálního šetření provedeného krajskou pobočkou úřadu práce ze dne 1. 8. 2018, ORL vyšetření MUDr. A. P. ze dne 2. 8. 2018 a nálezu psychiatra MUDr. M. P., Ph.D. ze dne 29. 10. 2018. V diagnostickém souhrnu zdravotních omezení žalobce uvedla posudková komise hluchotu vlevo, percepční těžší nedoslýchavost vpravo a lehkou až středně těžkou mentální retardaci. Posudková komise se ztotožnila se závěrem lékaře posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná v tom, že žalobce nezvládá základní životní potřeby oblékání a obouvání, osobní aktivity a péče o domácnost. Nad rámec toho zhodnotila jako nezvládanou i životní potřebu komunikace, k čemuž uvedla, že u žalobce není přímo dokladována hluchota přes kompenzaci sluchadlem, avšak sluchadlo, pokud by mu bylo přiděleno, zlepšilo jen percepci tónu, avšak diskriminační schopnost pro řeč nebude výrazně zlepšena. Dále posudková komise MPSV ČR v posudku uvedla, že orientace v domácím a sociálně známém prostředí je u žalobce zachována. Nezohledňuje jako nezvládanou základní životní potřebu tělesné hygieny, neboť u žalobce nejedná o funkční ztrátu rukou oboustranně, o nevidomost, těžkou mentální retardaci a při dané kognitivní kapacitě, není u něj předpoklad nezaúčení a nezvládání. Z posudku posudkové komise dále vyplynulo, že u žalobce nebyl zjištěn funkční důvod k nezvládání ostatních základních životních potřeb; k jejich zvládání je rozsah duševních a tělesných funkčních schopností žalobce dostatečný. Posudková komise uzavřela, že u žalobce nejde o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. d), c) nebo b) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV., III., nebo II. Jde o osobu

starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) téhož zákona považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost).

7. Podle ust. § 8 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve

- a) stupni I. (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
- b) stupni II. (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
- c) stupni III. (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,

a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby.

8. Podle ust. § 9 odst. 1 téhož zákona při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby:

- a) mobilita,
- b) orientace,
- c) komunikace,
- d) stravování,
- e) oblékání a obouvání,
- f) tělesná hygiena,
- g) výkon fyziologické potřeby,
- h) péče o zdraví,
- i) osobní aktivity,
- j) péče o domácnost.

9. Podle ust. § 9 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. v platném znění při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

10. Podle ust. 9 odst. 5 citovaného zákona pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní

potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.

11. Ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí 4. 6. 2019 měl žalovaný posudkem posudkové komise MPSV ČR ze dne 21. 5. 2019 najisto postaveno, že u žalobce šlo o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., ve znění zákona č. 366/2011 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I. (lehká závislost). Žalobce k uvedenému datu nezvládal čtyři základní životní potřeby a to oblékání, obouvání, osobní aktivity, komunikace a péče o domácnost. Zhodnocením shora citovaných listinných důkazů dospěl krajský soud k závěru, že posudek posudkové komise MPSV ČR je dostatečně úplný a přesvědčivý. Vyplývá z něj, že posudková komise hodnotila soběstačnost žalobce v péči o vlastní osobu při jeho dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu způsobeným hluchotou vlevo, percepční těžší nedoslýchavostí vpravo a lehkou až středně těžkou mentální retardací. Kromě jiného vycházela také z nálezů předložených zmocněnkyni žalobce v rámci odvolacího řízení, tedy z lékařské zprávy MUDr. Mgr. M. P., Ph.D. a MUDr. A. P. Není tedy možno přisvědčit žalobní námitce, že „posudkový lékař se zřejmě zabýval otázkou zvládání základních životních potřeb podle vyhl. č. 505/2006 Sb. v platném znění pouze na základě výsledků sociálního šetření a že nezohlednil údaje uvedené ve zdravotnické dokumentaci žalobce“. Krajský soud nemůže přisvědčit ani žalobní námitce, že žalobce ani jeho zmocněnkyně nebyli přizváni k jednání posudkového orgánu, takže si nemohl učinit odpovídající představu o jeho zdravotním postižení. Se zřetelem k ust. § 8 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb. nemá posudkový orgán povinnost jednat za přítomnosti posuzované osoby, neboť vychází zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, příp. z výsledků funkčních vyšetření a výsledků vyšetření vlastního lékaře. Stejně tak podle ust. § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popř. z výsledků funkčních a výsledku z vyšetření vlastního lékaře. Jestliže tedy posudkový lékař okresní správy sociálního zabezpečení, resp. posudková komise MPSV ČR vycházeli při vypracování posudku z podkladové dokumentace, kterou považovali za dostatečnou, mohli posouzení zdravotního stavu žalobce a jeho schopnost zvládat základní životní potřeby učinit v jeho nepřítomnosti.

12. Žalobce namítal, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav mu znemožňuje zvládat základní životní potřeby orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Základní životní potřeby oblékání a obouvání, osobní aktivity, komunikace a péče o domácnost přitom byly posudkovou komisí MPSV ČR uznány jako potřeby nezvládané; je proto v této části žalobní námitka nedůvodná. K namítané základní životní potřebě orientace žalobce uvedl, že není schopen rozeznávat sluchem, neorientuje se časem a místem, neorientuje se v obvyklých situacích a není schopen v nich přiměřeně reagovat. Nemůže nikde chodit sám, vždy ho musí někdo doprovázet, protože by se mohl ztratit. Pod písm. b) příl. č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. v platném znění je přitom základní životní potřeba orientace

vymezena jako stav, kdy je osoba schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. Podle lékařské dokumentace vedené praktickou lékařkou MUDr. K. i zprávy psychologie Mgr. P. je žalobce orientován místem a osobou, jedná se u něj o lehkou až středně těžkou mentální retardaci při IQ 46, orientuje se v bytě, ve kterém žije a pozná blízké osoby. Obdobně posudková komise MPSV ČR ve svém posudku uvedla, že orientace žalobce v domácím a sociálně známém prostředí je zachována. Žalobní námitka spočívající v nezvládnání této základní životní potřeby žalobcem je tedy nedůvodná.

13. Nezvládnání základní životní potřeby stravování žalobce v žalobě zdůvodnil tím, že není schopen si sám vybrat ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, dodržovat stanovený dietní režim ani konzumovat stravu v obvyklém denním režimu. Krajský soud považuje za potřebné k této základní životní potřebě poznamenat, že její nezvládnání neuznala ani posudková lékařka okresní správy sociálního zabezpečení ani posudková komise MPSV ČR, přitom její nezvládnání žalobcem nebylo namítáno ani v rámci podaného odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Schopnost zvládnání základní životní potřeby stravování je přitom vymezena v příloze č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. v platném znění pod písm. d) tak, že se jedná o stav, kdy je osoba schopna si ke konzumaci vybrat hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat, najíst a napít, dodržovat stanový dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu a přemístit nápoj a stravu na místo konzumace. Podle zdravotní dokumentace a sociálního šetření nemá žalobce postiženy horní končetiny, je schopen sám si potraviny vybalit, nachystat z lednice, vytáhnout, je schopen se sám najíst a napít. Je schopen potraviny a nápoje rozlišit a používá převážně lžíci.
14. K namítanému nezvládnání základní životní potřeby tělesná hygiena je zapotřebí uvést, že tato je vymezena v příloze k vyhl. č. 505/2006 Sb. v platném znění pod písm. f) tak, že za schopnost zvládnání této základní životní potřeby se považuje stav, kdy je osoba schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu a holit se. Žalobce v tomto směru v žalobě namítal, že potřebuje dopomoc jiné osoby při provádění tělesné hygieny, při napuštění vody a při holení. Podle záznamu ze sociálního šetření provádí žalobce hygienu za pokyn, kdy jeho bratr jde s ním do koupelny a říká mu, co má dělat. Je pak schopen si pustit vodu, umýt si ruce, obličej, sám vstoupí do vany a sprchuje se. Sám se také oholí, ovšem rovněž na pokyn. Podle zdravotní dokumentace má žalobce zachovanou funkčnost obou horních i dolních končetin, netrpí praktickou či úplnou nevidomostí očí a jedná se u něj pouze o lehkou až středně těžkou mentální retardaci, která nebrání ve zvládnání této základní životní potřeby. Nezvládnání této základní životní potřeby neuznal ani posudkový lékař Okresní správy sociálního zabezpečení v Karvině ani posudková komise MPSV ČR. Také skutečnost, že žalobce tělesnou hygienu vykonává na pokyn svého bratra, příp. jiné osoby není důvodem jejího nezvládnání.
15. Dále žalobce namítal nezvládnání základní životní potřeby péče o zdraví, neboť není schopen dodržovat stanovený léčebný režim, nenachystá si léky, nerozpozná zdravotní problém a nepřivolá si pomoc. Podle přílohy č. 1 k vyhl. č. 505/2006 Sb. v platném znění

Shodu s prvopisem potvrzuje

je schopnost zvládat tuto základní životní potřebu vymezena pod písm. h) jako stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky a rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc. Také k této žalobní námitce krajský soud uvádí, že nebyla namítána jako nezvládnutá žalobcem v rámci podaného odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí a jako nezvládnutá nebyla uznána ani posudkovým lékařem okresní správy sociálního zabezpečení ani posudkovou komisí MPSV ČR. Podle zdravotnické dokumentace a záznamu ze sociálního šetření žalobce neužívá žádné léky, není mu předepsán žádný léčebný režim a netrpí takovým postižením, které by zvládnutí této základní životní potřeby znemožňovalo (např. ztráta úchopové schopnosti rukou, ztráta jemné motoriky, praktická či úplná nevidomost či těžká duševní porucha spojená se sociální dezintegrací).

16. Krajský soud z provedených důkazů dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji dle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, přičemž v této právní věci rozhodl bez jednání se souhlasem účastníků řízení podle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s.
17. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovaný právo na náhradu nákladů řízení nemá ze zákona (ust. § 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 7. listopadu 2019

JUDr. Petr Indráček
samosoudce

